

Eiropas sociālo partneru organizāciju kopīgais projekts;

“Centrālās un Austrumeiropas valstu sociālo partneru piedalīšanās Eiropas līmeņa sociālajā dialogā: *kas nepieciešams sociālajiem partneriem?*”

Pārskats par Latvijas nacionālo semināru

Hotel Reval Latvija, Rīga
Latvija

2005. gada 10. un 11. marts

Sagatavoja ARITAKE-WILD
2005.gada marts

Eiropas sociālo partneru organizāciju kopīgais projekts;

“Centrālās un Austrumeiropas valstu sociālo partneru piedalīšanās Eiropas līmeņa sociālajā dialogā: *kas nepieciešams sociālajiem partneriem?*”

Hotel Reval Latvija, Rīga
Latvija
2005.gada 10. un 11.marts

Astotais un pēdējais nacionālais seminārs¹, kura mērķis bija identificēt organizatoriskās un individuālās pazīmes, kas ļautu dalībniekiem un viņu organizācijām efektīvi piedalīties Eiropas sociālajā dialogā, notika Latvijā 2005.gada 10. un 11.martā. Latvijas sociālo partneru mērķis divu dienu pasākuma laikā bija:

- Identificēt organizāciju u indivīdu raksturīgās pazīmes, kas dotu visefektīvāko ieguldījumu dalībai Eiropas sociālajā dialogā;
- Izstrādāt sociālo partneru organizāciju individuālos un kopīgos darbības plānus, lai nodrošinātu viņu piedalīšanās Eiropas līmeņa sociālajā dialogā maksimālo efektivitāti pēc iestāšanās Eiropas Savienībā 2004.gada 1.maijā.

Seminārā piedalījās Latvijas darba devēju organizāciju un arodbiedrību pārstāvji; Eiropas sociālo partneru UNICE, UEAPME, CEEP un ETUC pārstāvji; un eksperti. Semināra dalībnieku saraksts ir pievienots kā pirmais pielikums.

Seminārā metodoloģija tika izstrādāta tādējādi, lai nodrošinātu maksimālu Latvijas arodbiedrību un darba devēju piedalīšanos ar “pievienoto vērtību”, ko sniedza Eiropas sociālo partneru organizāciju pārstāvju un ekspertu ieguldījums. Lielākā pasākuma daļa tika veltīta diskusijām nelielās grupās, kam sekoja regulāra atgriezeniskās saites nodošana plenārajos forumos un saskaņas veidošanas sesijās. Lai sekmētu ideju un stratēģiju ģenerēšanu un attīstību, darba grupas notika latviešu valodā ar tulkojumu, kas bija pieejams Eiropas sociālo partneru pārstāvjiem un ekspertiem. Plenāro sesiju laikā tika nodrošināta sinhronā tulkošana.

Papildus, un lai palielinātu divpusējās diskusijas, vienošanos un darbību plānošanu, sākotnējās darba grupu sesijās, trīs grupas tika organizētas: vienā piedalījās tikai arodbiedrību pārstāvji; otrā piedalījās tikai darba devēju pārstāvji un trešajā grupā piedalījās gan arodbiedrību, gan darba devēju pārstāvji. Visu trīs grupu darba rezultāti tika prezentēti un diskutēti plenārajā sesijā.

¹ Pirmie 5 semināri ietilpa pilota projektā 5 kandidātvalstīm (Čehijai, Ungārijai, Lietuvai, Polijai un Slovākijai) un kurš ir paplašināts, iekļaujot Igauniju, Latviju un Slovēniju.

Semināra pirmā diena tika veltīta tam, lai identificētu vissvarīgākās raksturīgās pazīmes, darbības un uzvedības modeļus, kas veicinātu sekmīgāku Latvijas sociālo partneru piedalīšanos Eiropas sociālajā dialogā. Izmantojot secīgu darba grupu kombināciju, atgriezeniskās saiknes forumus, ekspertu ieguldījumu un saskaņas veicināšanas sesijas, dalībnieki tika mudināti izveidot jautājumu sarakstu, kas pēc viņu domām būtu jārisina. Otrā diena tika veltīta sociālo partneru individuālo un kopīgo darbības plānu katram prioritārajam jautājumam, kas samazinātu pārejas periodu un palielinātu Latvijas sociālo partneru dalības efektivitāti Eiropas sociālajā dialogā, izstrādei.

Šis ziņojums ir sagatavots atbilstoši semināra darba kārtības formātam, sniedzot pārskatu par katru no astoņām darba sesijām, un nobeidzot ar vienotu darbības plānu, kas bija pēdējās darba sesijas gala rezultāts. Detalizēta pasākuma Darba kārtība ir pievienota kā otrais pielikums, bet astoņas semināra darba sesijas var tikt apkopotas šādā veidā;

Īss sesijas satura izklāsts		Sesijas veids
Pirmā sesija	"Eiropas līmeņa Sociālais Dialogs".	Eksperta ieguldījums - plenārsēde
Otrā sesija	"Veiksmīgu organizāciju indivīdu veidošana dalībai Eiropas sociālajā dialogā".	Darba grupas
Trešā sesija	Darba grupu atgriezeniskā saite. "Veiksmīgu organizāciju indivīdu veidošana dalībai Eiropas sociālajā dialogā".	Prezentācijas plenārsēdē
Ceturtā sesija	"Veiksmīgi sociālie partneri un veiksmīgas sanāksmes" – pētījuma rezultātu prezentācija.	Eksperta ieguldījums - plenārsēde
Piektā sesija	"Raksturīgās pazīmes, darbības un uzvedības modeļi, kas veicina sekmīgu iesaistīšanos sociālajā partnerībā".	Saskaņas veidošanas sesija – plenārsēde
Sestā sesija	"Darbības plānu izstrāde, pamatojoties uz prioritārajiem jautājumiem"	Darba grupas
Septītā sesija	Darba grupu atgriezeniskā saite. "Darbības plānu izstrāde, pamatojoties uz prioritārajiem jautājumiem"	Prezentācijas plenārsēdē
Astotā sesija	Diskusijas un vienošanās par specifiskiem darbības plāniem.	Saskaņas veidošanas sesija – plenārsēde

Pirmā diena (10.marts)

Pirmā sesija (Eksperta ieguldījums)

Eiropas līmeņa sociālais dialogs

Eiropas sociālā dialoga vēsture, attīstība, dalībnieki, darbības noteikumi, prakses un prioritātes tika izskaidrotas prezentācijās, ko sniedza viens no projekta ekspertiem (Alan Wild) un Thérèse de Liederkerke no UNICE. Šīs prezentācijas ir pievienotas attiecīgi kā trešais un ceturtais pielikums. Papildus, katrs Eiropas sociālo partneru pārstāvis: Juliane Bir no ETUC; Lilliane Volozinskis no UEAPME; un Malgorzata Czapka no CEEP, sniedza komentārus par kopīgo un atšķirīgo pieejā, ko izmanto viņu pārstāvētās organizācijas saskaņojot pozīcijas, parakstot līgumus un komunikācijas un ieviešanas metodēm.

Sesijas beigās Latvijas sociālajiem partneriem tika izvirzīti specifiski jautājumi, ko pārdomāt semināra laikā:

- Kā viņi organizētu biedru diskusijas un sniegtu savu ieguldījumu konsultāciju procesā?
- Kā viņi tehniski sagatavotu ieguldījumu mandāta sarunu vešanai?
- Kā viņi apstiprinātu šo mandātu?
- Kā viņi uzturētu sakarus viens ar otru?
- Kā viņi izskaidrotu kompromisus saviem biedriem?
- Kā viņi organizētu turpmākās procedūras?

Otrā sesija (Darba grupu aktivitāte)

"Veiksmīgu organizāciju indivīdu veidošana dalībai Eiropas sociālajā dialogā".

Nacionālie pārstāvji tika sadalīti trīs darba grupās: "arodbiedrību grupa"; "darba devēju organizāciju grupa" un "kopējā arodbiedrību un darba devēju organizāciju pārstāvju grupa". Pārstāvji no UNICE, UEAPME un CEEP pievienojās darba devēju organizāciju grupai; divi pārstāvji no ETUC kopā ar vienu ekspertu pievienojās arodbiedrību darba grupai; un pārstāvji no ETUC un UNICE, kopā ar vienu ekspertu, pievienojās "kopējai grupai". Katra grupa no nacionālo pārstāvju vidus izvēlējās vienu vadītāju/zinotāju.

Darba grupām tika dotas 90 minūtes, lai apsvērtu šādus jautājumus;

- *Kas mums būtu jādara, lai izveidotu sekmīgas sociālā dialoga partneru organizācijas nacionālajā līmenī, kas būtu spējīgas dot efektīvu ieguldījumu Eiropas sociālajā dialogā? (Arodbiedrību un darba devēju organizāciju grupas)*
- *Kādas darbības un uzvedības modeļi padarītu mūsu kopīgās tikšanās pēc iespējas sekmīgākas? (Kopējā grupa)*

Trešā sesija (Darba grupu atgriezeniskā saikne)

"Veiksmīgu organizāciju indivīdu veidošana dalībai Eiropas sociālajā dialogā".

Trīs darba grupu ziņojumi ietvēra šādus jautājumus:

Arodbiedrību grupa

- ❖ Nepieciešamība saprast ES direktīvas un to ietekmi un veidus kā tās var tikt harmonizētas ar Latvijas likumiem;
- ❖ Nepieciešama informācija par Eiropas līmeņa sociālā dialoga struktūrām un prioritātēm;
- ❖ Efektīvākā nepieciešamās informācijas nodošanas sistēma starp LBAS un tās biedriem;
- ❖ Apmācības ir nepieciešamas:
 - Par Eiropas sociālā dialoga svarīgumu dažādām auditorijām un;
 - Prasmju attīstībai LBAS un tās biedriem;
- ❖ Līdzekļi ir nepieciešami, lai finansētu aktivitātes un apmācības, kas ir būtiskas efektīvai līdzdalībai;
- ❖ Kopējas apmācības un pieredzes apmaiņa ar Latvijas darba devējiem;
- ❖ Uzlabota pārstāvniecība.

Darba devēju organizāciju grupa

- ❖ Svarīgi saprast, kas ir sociālais dialogs un kāda ir atšķirība starp Eiropas līmeņa un nacionālā līmeņa sociālo dialogu;
- ❖ Nepieciešamība pēc darba devēju kopīgas pozīcijas un pastiprinātām diskusijām, kā arī uzlabota procesa, lai to sasniegtu; darba grupas izveide varētu būt lietderīga;
- ❖ Apaļā galda diskusijas var tikt veidotas kā forums darba devēju organizācijām un arodbiedrībām. Šis forums varētu tikt uzsākts ar diskusijām par mazāk jūtīgiem jautājumiem, kur panākt vienošanos nebūtu tik grūti, piemēram, "teledarbs";
- ❖ Palielināt pārstāvniecību, paaugstinot to, kas nav pievienojušies, sapratni.

Kopējā grupa

- ❖ Nepieciešamība saprast, kas ir Eiropas sociālais dialogs;
- ❖ Savlaicīgas informācijas nozīme;
- ❖ Sociālo partneru līdzdalībai ir izšķiroša loma;
- ❖ Uzlabota pārstāvniecība;
- ❖ Esošā likumdošanas labāka izmantošana;
- ❖ Nepieciešamība pēc diskusijām par svarīgiem stratēģiskiem jautājumiem;
- ❖ Diskusiju paplašināšana, iesaistot citus partnerus ES līmenī;
- ❖ Jāpievērš uzmanība ieviešanas jautājumiem;
- ❖ Jāiesaista publiskais sektors.

Ceturtā sesija (Eksperta ieguldījums)

"Veiksmīgi sociālie partneri un veiksmīga sadarbība – mācīsimies no pieredzes" – pētījuma rezultātu prezentācija.

Viens no semināra ekspertiem (Alan Wild) prezentēja neliela pētījuma projekta, kas tika veikts nacionālo semināru vajadzībām, rezultātus. 14 šobrīd aktīviem Eiropas sociālā dialoga dalībniekiem, astoņiem arodbiedrību pārstāvjiem un sešiem darba devēju pārstāvjiem no 15 dalībvalstīm tika uzdoti sekojoši jautājumi par "vairāk" un "mazāk" veiksmīgu organizāciju pazīmēm un par "vairāk" un "mazāk" veiksmīgu indivīdu darbībām un uzvedības modeļiem.

Vai Jūs no savas pieredzes varat nosaukt kādas pazīmes ir raksturīgas sekmīgam sociālajam partnerim Eiropas līmenī? Vai Jūs varat uzskaitīt trīs vai četras veiksmīgu sociālo partneru organizāciju raksturīgās pazīmes?

Vai Jūs no savas pieredzes varat nosaukt kādas pazīmes ir raksturīgas visnesekmīgākajam sociālajam partnerim Eiropas līmenī? Vai Jūs varat uzskaitīt trīs vai četras visnesekmīgāko sociālo partneru organizāciju raksturīgās pazīmes?

*Pievērsoties uzvedības modeļiem. Vai Jūs varat nosaukt vissvarīgākās darbības un uzvedības modeļus, kas padara **indivīdus** vairāk vai mazāk sekmīgus Eiropas sociālajā dialogā?*

Vai pastāv kādi uzvedības modeļi vai darbības, kas padara konkrētas nacionālās delegācijas (darba devējus un arodbiedrības kopā) vairāk vai mazāk veiksmīgus?

Šīs sesijas mērķis bija dot iespēju dalībniekiem pārskatīt viņu pašu diskusijas un prezentācijas no trešās un ceturtās sesijām, ņemot vērā dažādu valstu indivīdu, kas Eiropas sociālajā dialogā ir piedalījušies daudzus gadus, zināšanās un pieredzes. Pilna prezentācija ir pievienota šim ziņojumam kā piektais pielikums.

Kopumā, pētījumā tika identificēti šādi faktori.

„Veismīgāko” Eiropas līmeņa sociālo partneru organizāciju raksturojums	„Mazāk veiksmīgo” Eiropas līmeņa sociālo partneru organizāciju raksturojums
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Organizācija sociālo dialogu uztver nopietni; ✓ Organizācija nosaka vienu vai divus cilvēkus ar skaidri noteiktu atbildību sociālajā dialogā; ✓ Nepārtraukta pārstāvēšana; ✓ Nacionālajā līmenī ticami pārstāvji, - bet ir skaidra atšķirība starp nacionālo un Eiropas lomu; ✓ Stipra saikne starp nacionālajām un starptautiskajām aktivitātēm; ✓ Skaidrs mandāta uzlabošanas process; ✓ Skaidrs atziņošanas process; ✓ Vienošanās ieviešanas process; ✓ Darbībai veltīti pietiekami resursi- īpaši administratīvie, pētniecības un IT resursi; ✓ Pastāvīga Briseles klātbūtne. 	<ul style="list-style-type: none"> × Nav intereses par sociālo dialogu vai arī SD nav prioritāte; × Nav skaidrības, kas pārstāv organizāciju; × Netiek deleģēts pārstāvis- jāziņo atpakaļ par pārāk daudziem jautājumiem; × Pārāk zema ticība šiem pārstāvjiem- gan nacionālajā gan Eiropas līmenī; × Pārstāvju maiņa no sanāksmes uz sanāksmi; × Nav procesa kā veidot skaidru mandātu, atpakaļziņojumi; × Virs-politiskās organizācijas/ – partiju/politikas ietekme uz neatkarību; × Vāji elektroniskās komunikācijas mediji; × Caurspīdīguma trūkums Briselē;
Darbības un uzvedības modeļi, kas indivīdus padara „veismīgākus”	Darbības un uzvedības modeļi, kas indivīdus padara „mazāk veiksmīgākus”
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ieinteresēti un motivēti priekšmetā; ✓ Gatavība pētīt un mācīties; ✓ Pacietība!!! ✓ Valodu iemaņas (angļu vai franču); ✓ Klausīšanās; ✓ Darbs ārpus sanāksmēm ar tiem, kuri varētu piekrist vai nepiekrist- 10% iekšpusē un 90% ārpusē; ✓ Stipra tīkla sadarbība – citas valstis un Eiropas organizācija; ✓ Kultūras apzināšanās un jūtīgums; ✓ Katras valsts nosacījumu apzināšanās; ✓ “Citu” nacionālo delegāciju viedokļa apzināšanās; ✓ Stipras IT iemaņas; ✓ «Eiropiska» domāšana. 	<ul style="list-style-type: none"> × Nav pieredzes koplīgumos; × Valodu iemaņu trūkums; × Intereses trūkums; × Politiskā vadība; × Negodīgums; × Nacionālistiska pieeja; × Runāšana, tāpēc, lai parādītos vārds; × Interneta nepārzināšana; × Nespēja, ārpus sanāksmēm, efektīvi darboties tīklā; × Ciešu saikņu trūkums ar citiem nacionālā līmeņa sociālajiem partneriem; × Strādnieki no «9 līdz 5»

Piektā sesija (kopējā viedokļa veidošana)

Darbību un uzvedības modeļu raksturojums, kas veicina iesaistīšanos sociālajā partnerībā.

Katram individuāli vajadzētu pārdomāt, kādi varētu būt vissvarīgākie jautājumi, kuri izriet no 4. un 5. sesijas diskusijas. Sarunu raunda gaitā parādījās pietiekami garš saraksts ar jautājumiem, kurus izvirzīja nacionālā semināra dalībnieki. Zemāk minētais saraksts ir precīzs semināra dalībnieku izteikumu atkārtojums. Saraksts nav prioritēts, tas ir pierakstīts tādā secībā, kādā dalībnieki izteica savu viedokli. Tas arī neatspoguļo cik reizes viens vai otrs izteikums ir ticis minēts.

- ❖ Eiropas sociālā dialoga labāka izpratne un būtiskie jautājumi ;
- ❖ Pārlicības par Eiropas sociālā dialoga vajadzību, veicināšana;
- ❖ Pārlicība par Eiropas sociālā dialoga prioritārajiem jautājumiem;
- ❖ Informācijas trūkums;
- ❖ Nepieciešamība efektīvi izplatīt informāciju;
- ❖ Komunikācijas koordinēšana, no LBAS līdz pat Eiropas līmenim un no Eiropas līmeņa lejup līdz pat LBAS līmenim;
- ❖ Ņemot vērā informācijas apjomu ir nepieciešams to prioritēt, tikai tā var nodrošināt efektīvu komunikāciju;
- ❖ Valodas prasmes;
- ❖ Uzlabotas kompetences abos gan nacionālajā, gan starptautiskajā līmenī;
- ❖ Darba grupā ir jāiesaista cilvēki ar labu valodas prasmi un atbilstošu izpratnes līmeni par nacionālajiem un Eiropas jautājumiem;
- ❖ Lai Latvijas vārds tiktu sadzirdēts ir jāveido koalīcijas;
- ❖ IT varētu tikt izmantotas, lai izvairītos no dārgiem ceļojumiem;
- ❖ Nepieciešamība mācīties, kā panākt vienošanos;
- ❖ Vienmēr būt informētiem par labo pieredzi un likumdošanas vidi, kaimiņvalstīs;
- ❖ Mandātiem ir jābūt pastāvīgiem;
- ❖ Plašāka pārstāvniecība;
- ❖ Lielākai ir jābūt iesaistītās sabiedrības interesei –jo viņus ietekmēs iznākumi, un viņiem ir jābūt informētiem;
- ❖ ES ir jāizprot Latvijas jautājumi un prioritātes;
- ❖ Sociālajiem partneriem jāklūst stiprākiem;
- ❖ Kopēja darbība ir jāorganizē, īpaši attiecībā uz Eiropas sociālā dialoga galvenajiem jautājumiem;
- ❖ Nepieciešamība uzlabot procedūru nosakot prioritātes;
- ❖ Ir jāuzlabo komunikācija starp attiecīgajiem Latvijas sociālajiem partneriem;
- ❖ Nepieciešams pilnīgāk iesaistīties Eiropas sektorālajā sociālajā dialogā;
- ❖ Konsultants vai padomdevējs būtu ļoti noderīgs;
- ❖ Biroja izveidošana Briselē (to varētu veikt Eiropas Komisija);

- ❖ Latvijai ir jāklūst aktīvākai visos sociālā dialoga līmeņos;
- ❖ Latvijas darba devējiem ir labāk jāiekļaujas sociālajā dialogā;
- ❖ Valdība un citas aģentūras ir labāk jāpagatavo jautājumos, kuros gribam saņemt viņu atbalstu;
- ❖ Baltijas valstu arodbiedrībām ir jādalās informācijā un ir jāveido skaidrāka izpratne par savu pozīciju attiecībā uz mobilitāti;
- ❖ Ir vairāk jādiskutē par tādiem jautājumiem kā darba laiks un vardarbība darba vietā.

Sekojošā nacionālo dalībnieku apajā galdā sarunām, ekspertiem lūdzta paust savu viedokli par Latvijas sociālo partneru vissvarīgākajām prioritātēm. Šajā īsajā sesijā, eksperti un Eiropas līmeņa sociālie partneri izveidoja sekojošus punktus;

- Ir nepieciešams stiprināt institucionālo ietvaru dažādos līmeņos. Ir jāprecizē šo institūciju mandāti. Nacionālā un sektora līmeņa sociālais dialogs ir svarīgs un tam ir jābūt saistītam ar Eiropas līmeņa sociālo dialogu. Lai to sasniegtu, visos līmeņos ir vajadzīgi stipri sociālie partneri. Informācijas apmaiņa starp organizācijām un arī organizāciju iekšienē ir jāuzlabo, tam ir izšķiroša loma.
- Ir skaidra nepieciešamība paaugstināt zināšanas un pārliecību par Sociālā dialoga nepieciešamību. Latvijas sociālie partneri kopā strādājot noteiks, kādi pragmatiskie lēmumi būtu jāuzlabo. Iespējams, ka daži no patreizējā sociālā dialoga dienas kārtībā esošajiem jautājumiem šķitīs mazāk svarīgi, nekā jautājumi, kas atrodas nacionālajā dienas kārtībā;
- Sociālais dialogs pats par sevi nav noslēgums, tas ir noderīgs līdzeklis, ja palīdzēs jums, jūsu biedriem un jūsu valstij – un jūs esiet tie, kam jālemj kā to iedarbināt.
- Viens no izaicinājumiem ir atrast stiprās puses un motivāciju, lai Latvijas cilvēkus ieinteresētu šajā jautājumā. Varbūt, ka daži no apspriestajiem jautājumiem šķitīs nepiemēroti, savukārt citi liksies ļoti noderīgi, lai uzsāktu kopīgu darbību un caur šo sociālo partneru kopīgās darbības procesu, jūs uzlabosiet iemaņas, ko varēsiet pielietot arī citiem mērķiem;
- Komunikācijas nozīmi uzsvēra abas puses. Ir nepieciešams izdiskutēt jautājumu, kāpēc sociālais dialogs ir svarīgs un kādi ir tā galvenie jautājumi. Tas noved arī līdz vajadzībai koordinēt un izplatīt informāciju. Lai Latvijas sociālais dialogs tiktu stiprināts ir nepieciešams, lai sarunu procesā piedalītos divi stipri partneri ETUC –Eiropas arodbiedrību konfederācija Latvijas arodbiedrībām piedāvā

dažādas apmācības iespējas. Īpašu interesi varētu izraisīt ETUC organizētie valodu kursi, kas balstās uz industriālajām attiecībām un "EURO" vārdnīcu.

- Nedrīkst noliegt saistību starp Eiropas un nacionālo sociālo dialogu. Eiropas sociālais dialogs ir braucošs vilciens, kurš negaida, lai jaunās dalībvalstis ieņemtu tajā ērtu sēdekli. No šī viedokļa raugoties, jūs esiet "reālā laika" mācību procesā;
- Jau eksistē vairāki resursi, bet vēl vairāki atrodas veidošanās stadijā, kuri palīdzēs izgaismot svarīgākos jautājumus. Ar Eiropas Komisijas palīdzību, Eiropas līmeņa sociālie partneri, ir uzsākuši aktivitāšu ciklu. Tās ietver: kompetences modeļa pilnveidošanu; darba semināru par to kā pieprasīt līdzekļus ar sociālo dialogu saistītām aktivitātēm; pilna laika resursu centru izveidošana – viens darba devējiem, bet otrs arodbiedrībām. Šie resursu centri piegādās plašu informācijas klāstu, kā arī palīdzēs to pareizi izmantot.

Sekojošajai diskusijai, katram no sociālajiem partneriem tika lūgts izvēlēties trīs jautājumus no augšējā "garā saraksta", ar kuriem viņi vēlētos strādāt dienas atlikušo daļu. Šis vairāk konkretizētais "apaļā galda raunds" par četrām nākošās diskusijas daļām tika izveidots visām iesaistītajām pusēm vienojoties;

Pārliecības paaugstināšana	Kā Jūs variet uzlabot savu izpratni par Eiropas sociālo dialogu un paaugstināt pārliecību par sociālā dialoga nepieciešamību un tā lomu dažādās auditorijās (jūsu biedri, valdība, utt.)?
Komunikācija un informācijas plūsma	Kādā veidā ir iespējams sasniegt efektīvu komunikācijas un koordinācijas līmeni? Nacionālajiem sociālajiem partneriem ir jāuzlabo divpusējā komunikācija ar un starp trim galvenajām grupām; Briseli; nacionālā līmeņa sociālajiem partneriem un biedriem.
Kopējā procesa uzlabošana	Kādas darbības jāveic Latvijas sociālajiem partneriem, lai demonstrētu uzvarētāja iznākumu, kas būtu kopīgas darbības rezultāts?
Koalīciju veidošana	Kādas koalīcijas Latvijas sociālie partneri var veidot gan kopīgi gan arī individuāli, lai stiprinātu Latvijas vārdu Eiropā? Tas varētu ietvert gan esošo sakaru pilnveidošanu, gan arī jaunas sadarbības izveidošanu ar dalībvalstīm, kuras ir līdzīgas pēc lieluma.

Jautājumu loki tika pārveidoti īpašos uzdevumu aprakstos.

Otrā diena (11. marts)

Sestā sesija (Darba grupas)

Aktivitāšu plāna uzlabošana

Laika apstākļu dēļ, otrās dienas sākumā, dalībnieki ieradās ar nokavēšanos, tāpēc nebija iespējams izveidot trīs darba grupas. Divām darba grupām, – vienai arodbiedrību, bet otrai darba devēju, tika dotas divarpus stundas laika, lai izveidotu atbildes pirmajiem trim zemāk minētajiem jautājumiem. Tika nolemts, ka ceturtais jautājums tiks adresēts plenārsēdei. Tā kā laika apstākļi uzlabojās, arī dalībnieku skaits pieauga un seminārs sasniedza pilna semināra iespējas.

- 1. Kādi konkrēti soļi ir jāšper, lai palielinātu pārliecību un izpratni par sociālo dialogu mūsu organizāciju, mūsu biedru un parlamenta pārstāvju vidū?*
- 2. Kā mēs varam uzlabot informācijas plūsmas un komunikāciju starp mūsu organizācijām, mūsu biedriem un starp organizācijām, kas atrodas Briselē?*
- 3. Kā mēs varam maksimizēt Latvijas ietekmi, uzlabojot koalīciju ar mūsu organizācijām Eiropā?*
- 4. Kādas kopējas darbības jāveic Latvijas sociālajiem partneriem, lai ieviestu divpusējā sociālā dialoga, kas balstīts uz uzvarētāja principu, veidošanu?*

Katrai grupai tika nozīmēts grupas vadītājs un ziņotājs. Darba devēju pārstāvji no Eiropas sociālo partneru organizācijām strādāja kopā ar Latvijas darba devēju pārstāvjiem, bet ETUC- Eiropas arodbiedrību konfederācijas pārstāvji- ar Latvijas arodbiedrību grupu. Katru darba grupu asistēja viens ārējais eksperts.

Septītā sesija (Atgriezeniskā saite no darba grupām))

Aktivitāšu plāna veidošana

Grupu ziņotāji prezentēja sekojošu savu darba grupu atgriezenisko saiti;

Darba devēju grupa

Kādus konkrētus soļus mums jāšper, lai paaugstinātu pārliecību un izpratni par sociālo dialogu starp organizācijām, mūsu biedriem, parlamenta pārstāvjiem?

Uzsākt informācijas kampaņu par sociālā dialoga nozīmi, kā līdzekli izmantojot pašreizējos brīvprātīgos argumentus.
Tulkot latviešu valodā brīvprātīgo līgumu tekstus.

- Līdz 2005. gada jūnijam, uzlabot un izplatīt informācijas materiālus, lai paaugstinātu pārliecību par sociālā dialoga iespējām, kā arī par sekām, ja līgumi netiek ieviesti.
- Līdz 2005. gada oktobrim, organizēt darba devēju sanāksmi, lai turpinātu diskusiju par šo tēmu .

Kā mēs varam uzlabot informācijas apmaiņas plūsmas un komunikāciju starp mūsu organizācijām un mūsu biedriem, kā arī mūsu organizācijām Briselē?

- Informācijas plūsmas starp Eiropas Savienības un nacionālo līmeni ir pietiekami labas, tomēr milzīgā informācijas apjoma dēļ ir nepieciešams noteikt un koncentrēties uz svarīgākajām prioritātēm.
- Ir jāuzlabo horizontālā komunikācija par Eiropas Savienības jautājumiem, starp nacionālo darba devēju organizācijām.

Kā mēs varam maksimizēt Latvijas ietekmi, veidojot koalīcijas ar līdzīgām organizācijām Eiropā?

Varam pilnveidot esošo Baltijas partnerību.

Arodbiedrību grupa

Kādus konkrētus soļus mums jāšper, lai paaugstinātu pārliecību un izpratni par sociālo dialogu starp organizācijām, mūsu biedriem, parlamenta pārstāvjiem?

- Ir jāuzsāk pārliecību veicinoša kampaņa, kas ietver seminārus, apmācību un darba grupas.
- Ir nepieciešams uzlabot valodu prasmes.

Kā mēs varam uzlabot informācijas apmaiņas plūsmas un komunikāciju starp mūsu organizācijām un mūsu biedriem un mūsu organizācijām Briselē?

- Ir jāizveido darba grupa, lai noteiktu prioritāros jautājumus un informētu plašāku auditoriju par šiem jautājumiem.
- Ir jāizplata labās pieredzes piemēri koplīgumu jomā.
- Ir jāpastiprina lobiju darbs, iekļaujot plašāku Eiropas līmeņa institūciju loku.
- LBAS ir regulāri jātiekas, lai diskutētu par stratēģijām (tas ietver deleģētos uzdevumus un dziļāku izpēti).
- Ir jāuzlabo esošā mājas lapa.

Kā mēs varam maksimizēt Latvijas ietekmi, veidojot koalīcijas ar mūsu organizācijām Eiropā?

Tradicionālie Ziemeļu valstu partneri palīdz informācijas apmaiņā. Tomēr sadarbība ir jāattīsta ar pārējām Baltijas valstīm un, iespējams, Poliju. Loģiski būtu iekļaut sadarbības partneru apritē arī citas līdzīga lieluma valstis.

Plenārsēdes diskusijā par iespējamām kopīgām aktivitātēm tika izvirzīti sekojoši jautājumi:

- Pilnveidot attiecības kā partneriem nevis pretiniekiem;
- Nepieciešamība atrast kopēju pamatu (piem. Latvijas ekonomikas uzlabošana);
- Iespējamā sadarbība ar citu valstu sociālajiem partneriem;
- Nepieciešamība organizēt regulāras sanāksmes, lai nodrošinātu informācijas apriti;
- Neformālas apaļā galda diskusijas, lai formālās sarunās nodrošinātu lielāku veiksmes iespēju;
- „Teledarba” un stresa līgumu izmantošana, lai kopīgi sadarbotos tekstu tulkošanā, informācijas materiālu uzlabošanā un līgumu ieviešanas līdzekļu ieviešanā.

Astotā sesija (Kopējā viedokļa būvēšana)

Aktivitāšu plāna pilnveidošana

Darba grupas ziņojumu laikā, semināra plenārsēdē, tika nolemts, ka aktivitāšu plāni ir jāveido prioritējot jautājumus

Tika ierosināts, ka formālajam aktivitāšu plānam, kas tika sagatavots seminārā, ir jābūt konkrētam un sasniedzamam, tomēr nevar noliegt semināra materiālos iekļauto daudzo izteikto ideju vērtību, kas nedrīkst tikt pazaudētas.

Visas iesaistītās puses vienojās par sekojošām aktivitātēm;

Darba devēju organizācijas

1. Uzlabot horizontālās diskusijas starp LDDK un LAK konsolidējot darba devēju viedokļus un domas.
2. Turpināt ciešu sadarbību ar Igauniju un Lietuvu un izstrādāt sadarbības stratēģiju par pamatjautājumiem ar citu dalībvalstu biedriem.

Arodbiedrības

1. LBAS ir jāizveido regulāras apaļā galda diskusijas, kurās biedri var izdiskutēt Eiropas sociālā dialoga stratēģijas un pamatjautājumus.
2. Papildus ir jāstiprina sadarbība ar Ziemeļu valstu arodbiedrībām, sākot padziļinātu sadarbību ar Igauniju un Lietuvu.. Turpmākās iespējas veidot citas koalīcijas saistās ar Poliju, kā arī citām Eiropas valstīm, kas pēc lieluma ir līdzīgas Latvijai.

Nacionālo sociālo partneru kopējās darbības

1. Izveidot regulārus apaļos galdus, kuros diskutēt par Eiropas sociālā dialoga jautājumiem un sagatavot bāzi sarunām .
2. Izmantot „Teledarba” un ar darbu saistītā stresa līgumus kā praktiskus kopīgā darba projektus;
 - Producēt savstarpēji apstiprinātus līgumus latviešu valodā,
 - Sadarboties informatīvo materiālu pilnveidošanā un izplatīšanā,
 - Sasniegt tādu sagatavotības pakāpi, kas ļautu ieviest šos līgumus Latvijā.

Sanāksme beidzās visiem vienojoties par to, ka relatīvi īsā laikā daudz ir paveikts. Ne tikai tāpēc, ka ir panākta vienošanās par konkrētu pasākumu sēriju, bet arī tāpēc, ka sanāksme, notika pozitīvā atmosfērā, kurā izveidojās laba un konstruktīva sadarbība starp nacionālā līmeņa sociālajiem partneriem. Izsakām pateicību visiem sanāksmē iesaistītajiem cilvēkiem, kas vadīja un nodrošināja tās darbu.

Pielikumu saraksts

Pirmais pielikums	Semināra apmeklēšanas lapa
Otrais pielikums	Semināra dienas kārtība
Trešais pielikums	Prezentācija “Eiropas sociālā dialoga skaidrojums”
Ceturtais pielikums	Prezentācija “Eiropas līmeņa sociālais dialogs: praktiskās modalitātes un procedūras
Piektais pielikums	Prezentācijas “Veiksmīgi sociālie partneri un veiksmīgas sanāksmes Mācīšanās no pieredzes”
Sestais pielikums	Apstiprinātais Latvijas semināru plāns

Programma

Eiropas sociālo partneru organizāciju projekts:
 "Centrālās un Austrumeiropas valstu sociālo partneru piedalīšanās Eiropas līmeņa sociālajā dialogā: *kas nepieciešams sociālajiem partneriem?*"

Nacionālais seminārs Nr. 8

Vieta: Reval Hotel Latvija, Rīgā, Elizabetes ielā 55.

Laiks: 2005.gada 10.-11. marts.

PIRMĀ DIENA

Ceturtdiena, 10. marts

09.00 – 09.30	Reģistrācija		
09.30 – 10.00	Atklāšana.	Plenārsēde	
10.00 – 10.45	"Eiropas līmeņa Sociālais Dialogs".	Plenārsēde	Mr. Alan Wild
10.45 – 11.00	Kafijas pauze		
11.00 – 13.00	Trīs darba grupas: 1. grupa "Kas mums būtu jādara, lai izveidotu stipras sociālo partneru organizācijas nacionālajā līmenī, kas ir spējīgas dot efektīvu ieguldījumu Eiropas līmeņa sociālajā dialogā?" – arodbiedrību grupa. 2. grupa "Kas mums būtu jādara, lai izveidotu stipras sociālo partneru organizācijas nacionālajā līmenī, kas ir spējīgas dot efektīvu ieguldījumu Eiropas līmeņa sociālajā dialogā?" – darba devēju grupa. 3. grupa "Kādas akcijas jāveic un uzvedības modeļi jāpielieto, lai kopējās aktivitātes būtu pēc iespējas veiksmīgākas?" - apvienotā arodbiedrību un darba devēju grupa.	Darbs grupās	
13.00 – 14.00	Pusdienas		
14.00 – 15.00	Atgriezeniskā saikne no 1.,2. un 3. grupas.	Plenārsēde	
15.00 – 15.15	Kafijas pauze		
15.15 – 16.00	Pētījuma "Veiksmīgi sociālie partneri un veiksmīga sadarbība – mācīsimies no pieredzes" prezentācija.	Plenārsēde	Mr. Alan Wild
16.00 – 18.00	Vispārēja diskusija un vienošanās par veicamajiem pasākumiem un nepieciešamajiem uzvedības modeļiem, kas veicinātu, veiksmīgu iesaistīšanos sociālajā partnerībā.	Plenārsēde	

ARITAKE-WILD

18.00	Dienas noslēgums.	Plenārsēde	

OTRĀ DIENA

Piektdiena, 11. marts.

09.00 – 09.15	Pirmās dienas apskats.	Plenārsēde	
09.15 – 12.00 10.30 – Kafijas pauze	<p>Trīs darba grupas:</p> <p>4. grupa "Balstoties uz iepriekšējās dienas secinājumiem-izvērtēt, kādi ir galvenie jautājumi , kas jāapspiež, lai izveidotu darba devēju un darbinieku organizācijas par efektīvām Eiropas līmeņa Sociālā dialoga dalībniecēm? Kādi konkrēti pasākumi būtu jāveic?" – arodbiedrību grupa.</p> <p>5. grupa "Balstoties uz iepriekšējās dienas secinājumiem-izvērtēt, kādi ir galvenie jautājumi , kas jāapspiež, lai izveidotu darba devēju un darbinieku organizācijas par efektīvām Eiropas līmeņa Sociālā dialoga dalībniecēm? Kādi konkrēti pasākumi būtu jāveic?" – darba devēju grupa.</p> <p>6. grupa "Balstoties uz iepriekšējās dienas secinājumiem-izvērtēt, kādi ir galvenie jautājumi , kas jāapspiež, lai izveidotu darba devēju un darbinieku organizācijas par efektīvām Eiropas līmeņa Sociālā dialoga dalībniecēm? Kādi konkrēti pasākumi būtu jāveic?" - apvienotā arodbiedrību un darba devēju grupa.</p>	Darbs grupās	
12.00 – 13.00	Atgriezeniskā saikne no 4.,5. un 6. darba grupas un diskusija par veicamo pasākumu plānu.	Plenārsēde	
13.00 – 14.00	Pusdienas		
14.00 – 15.30 15.00 – Kafijas pauze	Diskusija un vienošanās par pamatjautājumiem un nepieciešamajām darbībām, kas būtu jāveic darba devējiem un arodbiedrībām atsevišķi un darbībām, kas jāveic kopā.	Plenārsēde	
15.30 – 16.00	Noslēgums	Plenārsēde	

LATVIJAS SEMINĀRĀ APSTIPRINĀTAIS AKTIVITĀŠU PLĀNS

<i>Arodbiedrības</i>	<i>Darba devēju organizācijas</i>	<i>Nacionālo sociālo partneru kopējās darbības</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. LBAS ir jāiedibina regulāras sanāksmes , kurās biedri var diskutēt par Eiropas sociālā dialoga jautājumiem un stratēģijām. 2. Papildus ir jāstiprina sadarbība ar Ziemeļu valstu arodbiedrībām, sākot padziļinātu sadarbību ar Igauniju un Lietuvu.. Turpmākās iespējas veidot citas koalīcijas saistās ar Poliju, kā arī citām Eiropas valstīm, kas pēc lieluma ir līdzīgas Latvijai. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzlabot horizontālās diskusijas starp LDDK un LAK konsolidējot darba devēju viedokļus un domas. 2. Turpināt ciešu sadarbību ar Igauniju un Lietuvu un izstrādāt sadarbības stratēģiju par pamatjautājumiem ar citu dalībvalstu biedriem. 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Izveidot regulārus apaļos galdus, kuros diskutēt par Eiropas sociālā dialoga jautājumiem un sagatavot bāzi sarunām . 4. Izmantot „Teledarba” un ar darbu saistītā stresa līgumus kā praktiskus kopīgā darba projektus; <ul style="list-style-type: none"> ➤ Producēt savstarpēji apstiprinātus līgumus latviešu valodā, ➤ Sadarboties informatīvo materiālu pilnveidošanā un izplatīšanā, ➤ Sasniegt tādu sagatavotības pakāpi, kas ļautu ieviest šos līgumus Latvijā.